

FACTSHEET ADVIES GROOTSCHALIGE EVACUATIE

Waarom is er een onderzoek gedaan naar grootschalige evacuatie?

Evacuatie is een taak die bij uiteenlopende dreigingen een rol speelt. Het kabinet heeft daarom in het werkprogramma Nationale Veiligheid 2007 – 2008 afgesproken dat onderzocht zal worden of voor de zogenoemde taak “grootschalige evacuatie” voldoende capaciteiten beschikbaar zijn.

Wat draagt een grootschalige evacuatie bij aan de nationale veiligheid?

Heel veel. Of het nu gaat om een gifwolk, een nucleaire dreiging of een overstroming; bij veel rampen zullen mensen hun woon- of werkomgeving moeten verlaten om in veiligheid te komen. Als we goed zijn voorbereid op grote evacuaties verkleinen we de kans dat de Nederlandse maatschappij ontwricht raakt. Het goed kunnen uitvoeren van een grootschalige evacuatie draagt dus in hoge mate bij aan de nationale veiligheid. Overigens; het onderzoek heeft zich beperkt tot evacuaties als gevolg van zeer ernstige overstromingen. Later volgen ook andere dreigingen.

Wat is het doel van het onderzoek?

Het onderzoek heeft tot doel antwoord te geven op de vraag of Nederland – overheid, burger en bedrijfsleven – in staat is een grootschalige evacuatie uit te voeren. De term “grootschalig” moet zeker niet alleen getalsmatig worden benaderd: het gaat om evacuaties die veiligheidsregio-, provincie- of landsgrensoverschrijdende gevolgen hebben of die tot zodanige maatschappelijke ontwrichting (kunnen) leiden dat de rijksoverheid een rol heeft.

Welke aanpak is gevolgd bij het onderzoek?

Om de taak “grootschalige evacuaties” te analyseren is gebruik gemaakt van de capaciteitenbenadering. Onder capaciteiten wordt verstaan welke mensen, middelen en methoden (plannen, opleiden) – en combinaties ervan – er nodig zijn om een grootschalige evacuatie uit te kunnen voeren. In dit onderzoek zijn zes belangrijke capaciteiten onderzocht, te weten:

1. regie en aansturing,
2. informatievoorziening en –management,
3. communicatie,
4. planvorming,
5. opleiden en oefenen,
6. personeel en materieel.

Van elke capaciteit is nagegaan wat er op het moment voorhanden is en wat er feitelijk nodig is, gelet op de gekozen scenario's.

Van welke scenario's is uitgegaan?

Er is van twee “ergst denkbare overstromingsscenario's” (EDO) uitgegaan. Eén grote overstroming bij de kust en één grote overstroming in het rivierengebied Rijn – Maas en Rijn – IJssel. Daarvoor is gekozen omdat elk scenario verschillende kenmerken heeft waarop verschillend gereageerd moet worden. Dat geeft weer een beter inzicht in de benodigde capaciteiten.

Bij het kustscenario hebben we weinig reactietijd bij een dreigende overstroming (onvoorspelbaarheid van het weer, locatie dijkdoorbraak, snelle verspreiding van het water, veel mensen). Bij het rivierenscenario hebben we meer reactietijd omdat de waterhoogtes langer van te voren zijn te voorspellen. Daar komt bij dat er, vergeleken met een kustscenario, minder mensen hoeven te worden geëvacueerd.

Wat zijn de conclusies uit het onderzoek?

De analyse laat zien dat preventieve evacuatie – dus evacueren vóór de overstroming zich voordoet – bij een ergst denkbaar rivierenscenario haalbaar is. Voorwaarde is wel dat er tijdig wordt besloten om te evacueren en dat de verkeersstromen effectief worden gereguleerd; verkeersmanagement is cruciaal voor een succesvolle evacuatie.

In het kustscenario is het niet mogelijk de Randstad preventief te evacueren. De evacuatieopgave is daar zó omvangrijk dat er altijd een tekort aan tijd zal zijn voor een volledige evacuatie. Alle mensen moeten binnen het bedreigde gebied in veiligheid kunnen worden gebracht. Burgers en bedrijven zullen dan ook in staat moeten zijn om zich de eerste dagen zelf te helpen.

Welke aanbevelingen zijn gedaan?

De planvorming op landelijk niveau voor evacuatie moet met voorrang worden vormgegeven. Dit moet resulteren in een landelijk operationeel evacuatieplan

Daarbij zal worden aangesloten bij de regionale planvorming op dit gebied. Verder wordt de robuustheid van communicatiemiddelen in situaties met grootschalige overstromingen onderzocht. Voor de uniformiteit in de informatievoorziening tussen alle regionale en landelijke crisiscentra wordt een landelijk systeem in fasen uitgerold. Er komt een plan van aanpak voor een aantal gebieden dat als urgent wordt aangemerkt vanuit het oogpunt van zelfredzaamheid. Overheid, burger en bedrijfsleven zullen moeten samenwerken, ook in de voorbereiding. Tegen deze achtergrond zal de overheid burgers en bedrijven gericht gaan informeren over maatregelen om zelfredzaamheid te vergroten maar mag daarbij haar eigen verantwoordelijkheden niet uit het oog verliezen.

Hoe gaat het nu verder?

De analyse van de taak grootschalige evacuatie zal nog dit jaar worden verbreed naar andere scenario's. Het gaat daarbij om scenario's voor nucleaire, biologische en chemische incidenten. Ook zal een scenario voor een natuurbrand worden gebruikt. Doelstelling van deze verbreding is na te gaan of die scenario's andere capaciteiten vergen dan op basis van de overstromingsscenario's naar voren is gekomen.

Begin 2009 zal aan de Ministerraad een integraal advies worden voorgelegd over de mate waarin Nederland in staat is een grootschalige evacuatie uit voeren, ongeacht de aanleiding voor die evacuatie.

Waar kan ik meer informatie vinden?

Het “advies grootschalige evacuatie” en de “voortgangsbrief Nationale Veiligheid 2008” is te vinden op de website www.programmanationaleveiligheid.nl. Voor meer informatie of vragen kunt u contact opnemen met het Programmabureau Nationale Veiligheid (070) 426 66 99.